SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 34. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 22, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 22-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 34. РІК CII.

ТОРГІВЛЯ ДОЛЯРАМИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 16-го лютого, прем'єр-міністер України Віталій Масол повідомив, що заборони плачення твердою валютою не буде, як плянувалося, від 18-го лютого. Він цілком поділяє ідею обігу в державі лише національної валюти, однак ще зарано ставити такі обмеження, бо це може викликати новий зріст цін.

Фахівці вважають, що заборона твердої валюти, як засобу плачення, різко збільшить обсяги обмінних операцій і може причинитися до надмірного попиту на карбованці.

На думку голови Правління Національного Банку України Віктора Ющенка, заборона на обіг в Україні валют інших держав буде свідченням остаточної лібералізації валютного ринку. „Тепер в Україні функціонують майже 1,400 структур, які продають товари чи надають послуги за тверду валюту. Коли ми говоримо про валютну заборону, то йдеться насамперед про працю цих підприємств та організацій. Інша структура валютного ринку продовжуватиме функціонувати, окрім оплат у валюті. Просто ми переходимо до цивілізованих правил гри. Наприклад, у ЗСА, Німеччині, Росії можна мати будьяку валюту, але використати її можна лише в обмінному пункті.

Створюються нові летунські компанії

Київ Р. Р.). — Тут 16-го лютого в Українському Домі відбулася презентація авіякомпанії „Чайка". Про це повідомило агентство „Укрінформ" в газеті „Демократична Україна". Як пише автор замітки, в Україні вже зареєстровано десятки летунських компаній, в тому числі й приватних. „Чайка" здійснює адміністративні і ділові рейси, різні перевезення як в середині країни, так і за кордоном.

На думку президента авіякомпанії "Чайка" Ігоря Полякова, українське летунство тепер переживає шок, найжорстокішу кризу, яку важко з чимось порівняти. Звільняється з праці досвідчених пілотів, немає державної програми врятування галузі, немає запасових частин для літаків, палива, низька зарплатня тощо.

Виникла потреба на нові невеликі літаки на 10-15 осіб. „Чайка" зробила ставку на „АН-28". Цей літак пройшов успішні випробування в Арктиці та Антарктиді, однак його серійне виробництво не було налагоджене. Керівництво „Чайки" вишукує літаки на всіх просторах колишнього СССР, скуповує їх, ремонтує і модернізує. В ньому можна перевезти 17 осіб, а також вантажі вагою у пів тонни. Літак може злетіти після короткого розгону і сісти на площі 100 метрів. Дозвіл на випуск АН-28 придбала Польща. Літак модернізували, додавши безшумний канадський двигун і тепер український літак допомагає Польщі заробляти гроші.

Аграрники вимагають компенсації

Київ (Р. Р.). — Тут 15-го лютого голова Комісії Верховної Ради з питань агропромислового комплексу Анатолій Даниленко на пресовій конференції заявив, що аграрники не вимагають надання їм емісійних кредитів, а наполягають на компенсації за продану державі продукцію з урожаю 1994 року. Держава заборгувала 30 трильйонів 600 більйонів карбованців за продану продукцію минулого року, а також 13 трильйонів 780 більйонів компенсацій за витрати на будівництво сільсько-господарськими виробниками.

За словами Даниленка, міністер промисловости України Анатолій Голубченко наказав відпускати безплатно селянам мінеральні добрива під майбутній урожай. Мінеральних добрив надходить селянам близько 50,000 тонн щомісяця, але цього мало, сказав Даниленко. Адже потреби села складають 2,200,000 тонн. Президент України Леонід Кучма обіцяв, що сільському господарству буде виділено 150 міл. дол. з кредиту, який повинен поступити в Україні.

УКРАЇНА Й ЕСТОНІЯ ЗМІЦНЮЮТЬ ЗВ'ЯЗКИ

Київ (Р. Р.). — Тут 15-16-го лютого перебував урядова делегація, очолювана прем'єр-міністром Андресом Тарандом. Гостей прийняв прем'єр-міністер України Віталій Масол.

В результаті переговорів підписано три міжурядові документи: договір про допомогу та правні відносини в цивільних і карних справах, угоду про сприяння та взаємний захід інвестицій та угоду про співпрацю в галузі залізничного транспорту. Прем'єр-міністер В. Масол повідомив, що в березні передбачається підписати угоду про вільну торгівлю.

У четвер, 16-го лютого, прем'єр-міністер Естонії А. Таранд зустрівся з головою Верховної Ради України Олександром Морозом. Під час розмови гість сказав, що Естонія може бути посередником щодо вступу України до Ради Европи.

Перед від'їздом естонський прем'єр сказав, що візита його в Україну була „коротюю але успішною".

Загальний об'єм торгівлі між Україною та Естонією минулого року становив 48.8 міл. дол., Україна експортувала продукції на 32.8 міл. дол., а імпортувала з Естонії на 15.5 міл. дол.

ПРЕДСТАВНИКИ УАКР БРАЛИ УЧАСТЬ В НАРАДАХ В УКРАЇНІ

Ню Йорк (Р. Барановський). — Звітування представників УАКРади поїздки в Україну і ряд інших важливих справ були предметом нарад Екзекутиви, що відбулися тут 21-го січня ц. р. в пополудневих годинах і якими проводила голова Уляна Дячук.

Після прийняття протоколу з попередніх нарад, що його відчитав протоколярний секретар Осип Труш, і порядку нарад з доповненням двох точок звітували члени Екзекутиви.

Іван Олексин і Євген Стахів звітували про поїздку в Україну і участь в Загальних зборах Т-ва „Україна" і в нарадах Президії Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР). На зборах Т-ва „Україна" 7-го грудня 1994 року, обрано головою Івана Драча, а до Ради увійшли, між іншими, І. Олексин і Є. Стахів. Вони брали участь теж в нарадах Президії УВКР 8-го грудня 1994 року, якими проводив І. Драч. Із західньої діяспори брали участь теж д-р Дмитро Ціпивник, президент СКУ, д-р Олег Романів, президент КУК, д-р Аскольд Лозинський, президент УККА, і д-р Анатолій Лисий від ККДУ. Були теж представники з Румунії, Польщі, Молдови і Російської Федерації. Рішено перетворити „Вісті з України" на центральну демократичну газету із назвою „Українські Вісті", створити медалю Ярослава Мудрого, зорганізувати „Лігу Меценатів", а до поправок і змін статуту обрано адвокатів: Юрія Колесникова, д-ра О. Романіва і д-ра А. Лозинського. Прийнято в члени: Братство колишніх вояків Української Дивізії, Українську Громаду Молдови і схвалено „Звернення" до Президента Леоніда Кучми з

(Закінчення на стор. 4)

Святкуватимуть ювілеї Берестейської та Ужгородської уній

Рим. — Як повідомила газета „Ль'Оссерваторе Романо", 3-го лютого в папському палаці у Ватикані відбулися наради під головуванням державного секретаря Ватикану Кардинала Анджельо Содано з участю Кардинала Ахілле Сільвестріні, префекта Конгрегації Східніх Церков, та Архиєпископа Антоніо Франко, апостольського нунція в Україні. Мета нарад, у яких взяли участь делегації Української Греко-Католицької Церкви та Комісії Ватиканської Курії Східньоевропейських Церков, — підготова до ювілейних святкувань 400-ої річниці Берестейської та 350-ліття Ужгородської уній.

До складу делегації греко-католиків, очолюваної Владикою Максимом Германюком, Митрополитом-емеритом Вінніпегу, (Канада), ввійшли Єпископ Іван Семедій з Мукачева (Україна), Єпископ Роберт Москаль з Парми (ЗСА), Єпископ Михайло Гринчишин, апостольський екзарх українців візантійського обряду Франції, Єпископ Василь Медвіт, помічник Львівської Архиєпархії (Україна), о. шамб. Іван Дацько, канцлер Львівської Архиєпархії (Україна) та о. Андрій Онуферко, експерт з екуменічних питань.

На нарадах обговорювалися основні аспекти ювілейних святкувань. У зв'язку з цим очевидно, що ці історичні події повинні заохотити УГКЦеркву виконати її сучасну місію, як в Україні, у новому світі релігійної свободи, так і в діяспорі. Особливу увагу приділили екуменічній стороні святкувань, згідно з директивами Другого Ватиканського Собору.

Папа Іван Павло II взяв участь у нарадах, прохаючи Божого благословення для підготови цих двох визначних подій та висловлюючи сподівання, що вони стануть глибоким духовним оновленням, примиренням та братерським єднанням всіх Церков, особливо у світлі великого ювілею третього тисячоліття.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА

Манчестер, Ню Гемшир. — В неділю, 19-го лютого, республіканці стейту зібралися на врочисту вечерю. Перед 1,400 гостями виступали дев'ять діячів Республіканської партії, які вирішили висунути свої кандидатури у передвиборах, що відбудуться в лютому наступного року. Згідно з традицією, вони розпочинаються саме у стейті Ню Гемшир.

Кожен з дев'яти кандидатів мав у своєму розпорядженні вісім хвилин, протягом яких треба було якнайчіткіше висловити філософію Республіканської партії і її практичну програму, починаючи від зменшення податків і обмеження державної бюрократії до відродження конструктивних ідей популярного республіканського президента Рональда Регена.

Попередні опитування засвідчують, що тепер найбільшим авторитетом серед претендентів користується лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол, учасник Другої світової війни. У своєму виступі він сказав, що американці не помиляються, ще раз пов'язавши свої надії з його поколінням.

Після Р. Дола виступав сенатор з Тексасу Філ Гремм, який сам себе назвав „найбільшим консерватистом серед претендентів".„ Ми потребуємо лідера, якому вистачить мужности сказати народові правду і знайти найкращі варіянти рішення проблем, котрі стоять перед нами.Щоб це зробити, нам потрібна досить тверда людина, і я сподіваюся переконати вас, що я є саме такою людиною",— підкреслив Ф. Гремм.

Третім за значенням претендентом був колишній губернатор Теннесі Ламар Александер. За ним виступали Патрік Бюкенен, відомий консервативний журналіст, сенатор з Пенсильванії Арлен Спектер і його колега з Індіяни Ричард Лугар, член Палати Репрезентантів з Каліфорнії Роберт Дорнан, секретар Департаменту праці в Адміністрації президента Дж. Буша Лінн Мартін і колишній працівник Державного департаменту Ален Кейс.

На зустріч не зміг прибути ще один можливий претендент від республіканців на пост президента — колишній начальник об'єднаних штабів генерал Колін Павелл. Опитування стверджують, що за рівнем популярности він займає друге, після Р. Дола, місце.

Спостерігачі відзначають, що на зустрічі панувала атмосфера взаємної приязні і згоди.

БІЛИЙ ДІМ НЕ ПРИЙМАЄ ОБОРОННОЇ ПОЛІТИКИ РЕСПУБЛІКАНЦІВ

Вашінгтон. — Як повідомило агентство Ассошієйтед Пресс, президент Билл Клінтон надіслав листа спікерові Палати Репрезентантів Нютові Гінґрічеві, в якому законодавчі ініціятиви республіканців у ділянці оборони і зовнішньої політики назвав такими, що їх „неможливо прийняти".

В середині минулого тижня Палата Репрезентантів в атмосфері гострих суперечок обговорювала заторкнуті Президентом точки.

Між іншим, у своєму листі президент Б. Клінтон звинуватив республіканців, нібито вони мають намір обмежити його конституційну владу. Як відомо, у передвиборчому маніфесті Республіканської партії під назвою „Контракт з Америкою" мова йде про 10 пропозицій щодо закордонних справ і оборони. Зокрема республіканці плянують зменшити видатки на американську військову присутність за кордоном, прискорити кількісне збільшення Північно-атлантичного оборонного союзу, розгорнути протиракетну оборону і не допускати, щоб американськими вояками за кордоном командували чужинці.

Пояснюючи наставлення своїх однопартійців, голова комісії Палати Репрезентантів у справах крайової безпеки республіканець Флойд Спенс сказав, що нового підходу вимагає американський народ. Тим часом лідер демократичної меншости Річард Гепгард назвав цей підхід „ізоляціоністичним і екстремістичним пакетом зовнішньополітичних лозунгів, які підривають безпеку держави".

На думку президента Б. Клінтона, ініціятиви республіканців приведуть до багатобільйонових видатків на створення протиракетної системи, в якій нема ніякої потреби, і зашкодять в діяльності і НАТО, і ООН. Якщо Палата Репрезентантів схвалить пропозиції Республіканської партії, то Білий Дім протягом 60 днів повинен подати звіт до Конгресу щодо плянів розміщення системи крайової протиракетної оборони. Секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі сказав на пресовій конференції з цього приводу, що його департамент вже випрацьовує таку систему. Вона обійдеться приблизно в 10 біл. дол. і буде здатна відбити одночасну атаку десяти чи й більше ворожих ракет.

На тій же пресовій конференції Ф. Спенс остеріг, що „сьогодні ми цілком беззахисні перед ракетними атаками, звідки б вони не летіли" і уточив, що недавно Лівія закупила міжконтинентальні балістичні ракети СС-25 совєтського виробництва. В. Перрі відповів на це, що він дуже сумнівається в достовірності цієї інформації.

ЛЬОТЕРІЯ ДО 1-ГО БЕРЕЗНЯ

Як уже інформовано, зголошення на іміграційну візу ЗСА в рамках цьогорічної льотерії слід вносити до 1-го березня ц. р. Зголошення слід висилати на адресу: DV-96 Program, National Visa Center, Portsmouth, New Hampshire, 00212.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 17-ГО ЛЮТОГО, Палата Репрезентантів, не зважаючи на попередження можливого президентського вето, проголосувала законопроєкт, яким пропонується зменшити вплати ЗСА на миротворчі заходи Організації Об'єднаних Націй та надати Конгресові більші права, коли йдеться про відрядження американських збройних сил на чужі території. Голосами 223 до 181 схвалено цей законопроєкт, але ця кількість голосів є далеко невистачаючою для того, щоб відкинути президентське вето, бо для цього потрібно 290 голосів. Покласти вето на цей законопроєкт рекомендують Президентові секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі та секретар Державного департаменту Воррен Кристофер.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛЯР у четвер, 16-го лютого, злетів на вартості до найнижчого рівня за останніх 16 тижнів у порівнянні з японським єном і німецькою маркою. Аналітики уважають, що це в наслідок загального неспокою серед фінансових кіл, що американські фінансові установи можуть значно потерпіти, якщо 50 біл. дол. рятувальний фонд для Мехіко зорганізований президентом Биллом Клінтоном, не відновить довір'я до потерпілої економіки тієї країни.

ОФІЦІЙНІ ЧИНОВНИКИ Білого Дому повідомили, що президент Билл Клінтон не збирається прийняти запрошення президента Росії Бориса Єльцина на відвідини Москви наступного травня. Першою причиною цієї відмови та не надто сприятливих американсько-російських відносин названо війну в Чечні. Крім того згадані відвідини мали відбутися на початку травня і Президент ЗСА мав бути присутнім на урочистостях святкунь 50-річчя перемоги союзників над Німеччиною, запляновани в Москві на 8-го травня, де найбільші почесті передбачується на честь „непобідних військ" ,а це в той час коли ці ж війська воюють в Чечні, що ніяк не підходило б Президентові ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН минулого четверга, 16-го лютого,на політичного директора Білого Дому призначив 38-річного Даґласа Сосніка.Новопризначений директор досі працював заступником асистента президента для законодавчих справ, а перед тим працював для сенатора Кристофера Тодда, демократа з Коннектикат і конгресмена Роберта Карр, демократа з Мишигену. Д.Соснік прийде на місце Джон Баґґетт, яка відійшла на іншу працю.

МІСЬКИЙ БЮДЖЕТ столиці ЗСА Вашінгтону знаходиться у фінансовій кризі. Це стало дуже наявним коли кілька днів томубіржа значно обнизила вартість муніципальних цінних паперів.З уваги на це Конгрес намагається зформулювати законопроєкт, який дозволив би на створення Фінансової надзірної ради для Вашінгтону, щось на взір того, що мав Ню Йорк у 1970-их роках і що допомогло виправдати його з банкрутства. Одначе посадник Вашінгтону не надто згідний на таке полагодження справи, бо він хотів би дальше заряджувати фінансами міста без будь-якої контролі, а така його господарка власне допровадила місто до теперішнього стану.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ внутрішніх справ Брус Беббітт на з'їзді у Сан Франціско Американської організації для поширення точних наук, гостро скритикував намагання республіканців зліквідувати три агенції у його департаменті та порівняв це до середньовічного „спалювання книжок". Виявляється, що для ліквідування непотрібного бюрократизму республіканці пропонують закрити Геологічні поміри ЗСА, Крайову біологічну службу та Державне бюро копалень ,які є в заряді Департаменту внутрішніх справ.Б.Беббітт уважає, що ці агенції є конечними для охорони природних богатств країни.

У СВІТІ

МІНІСТЕР закордонних справ Ізраїля Шимон Перез ствердив, що Ізраїль не підпише договору про нерозповсюдження ядерної зброї до того часу, поки Іран не відмовиться від своєї офіційної політики, метою якої є знищення жидівської держави. Підписаний 160 країнами договір про нерозповсюдження ядерної зброї повинен бути продовжений у квітні цього року. Єгипет остеріг З'єднані Стейти Америки, що заблокує всі їхні зусилля, спрямовані на продовження чинности цього документу, якщо його не підпише Ізраїль.

ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ з Вашінґтону президент Болгарії Желю Желєв запевнив, що його офіційна візита до ЗСА і переговори з президентом Биллом Клінтоном „були успішними". Обидва керівники підписали спільну заяву про основи взаємин між Болгарією і ЗСА. Ж. Желєв повідомив, що Америка виділить 30 міл. дол. для сприяння болгарським екомомічним реформам. Болгарський лідер знову сказав, що у Вашінгтоні він вів мову про доцільність повноправного членства Болгарії в НАТО.

ВИСТУПАЮЧИ в Державній думі Росії, лідер російських лібералних демократів Владимір Жириновський запропонував „закрити Росію на 5—10 років", порівнявши цей період з „часом перебування хворого в ліжку". На думку В. Жириновського, тільки в такий спосіб в Росії можна досягнути порядку. Конкретними заходами мають бути заборона ввезення закордонних товарів і харчів, відмова від приватизації, а також „ліквідація національних республік". В. Жириновський лякає спільноту, що коли цивільний уряд не спроможеться на рішучі кроки, то їх застосує уряд військовий, а якщо це не вдасться й генералам, то тоді Росія напевно загине. В. Жириновський впевняв депутатів у тому, нібито „західньохристиянська цивілізація хоче зіштовхнути східньохристиянську цивілізацію", тобто Росію, з мусулманським світом, щоб у висліді знищити російську державу.

ЛАТВІЙСЬКА газета „Дієна" провела опитування своїх читачів, запропонувавши їм відповісти на цей запит:„Чи треба президентові Латвії їхати у Росію на святкування 50-річчя закінчення Другої світової війни?" Переважна більшість читачів висловилася проти цієї поїздки. Латвійці вважають, що 9-те травня 1945 року стало днем „продовження окупації Латвії". До того ж, „латвійський президент не може поїхати у Москву ще й тому, що Росія брутальним способом знищує волелюбний чеченський народ".

МОСКОВСЬКА „Общая Ґазета" оприлюднила таку прогнозу: „Спадкоємця Єльцина визначено науковою методою. Наступний президент Росії — лисий, говірливий реформатор холеристичного темпераменту, стійкий супроти алкоголю.Число варіянтів незначне. Комп'ютер, у який ввели список політичних діячів з більш-менш відповідними якостями, вивів на екран лише три особи. Це Александр Коржаков, Юрій Лужков і Єгор Гайдар. Найкращі шанси у першого з них. Це пояснюється передусім тим, що шеф президентської охорони, подібно до Леніна і Горбачова, має юридичну освіту, подібно до Андропова служив у КГБ, подібно до Хрущова багато часу провів за столом свого попередника, що робить його входження в ряд лідерів-реформаторів цілком природним.

Український американець очолив оркестру в Україні

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Г. Колесса). — Українсько-американський музик Теодор Кучар став другим американцем, обраним на пост керівника симфонічної оркестри в Україні (після Гобарта Ерла, який керує Державною Оркестрою Одеської Фільгармонії). Т. Кучар став художнім керівником і генеральним директором Національної Симфонічної Оркестри України в Києві.

35-літній Т. Кучар виростав у Клівленді, Огайо, і є сином вчительки музики Ганни Придаткевич та внуком скрипаля і композитора Романа Придаткевича, організатора Української консерваторії в Ню Йорку, співорганізатора Товариства Прихильників Української Музики, артиста ряду нюйоркських оркестр. Освіту одержав в Клівлендському музичному інституті, де навчався гри на скрипці та віолі.

Т. Кучар за диригентським пультом.

Творчий доробок Т. Кучара об'ємний — він став організатором Австралійського фестивалю камерної музики в Тавнсвіллі, Норт Квінсленд, Австралія, був дириґентом-гостем оркестр в Кейп Тавні, Південна Африка, Гельсінкі, Фінляндія, Перті, Австралія, Таллінні, Естонія, Празі, Чехословаччина, та головним диригентом фільгармонічної оркестри Квінсленду, Австралія, а від 1993 року відбував гостинні виступи з вищеназваною київською оркестрою.

Т. Кучар ставить перед собою мету значно поширити репертуар оркестри, який за совєтських часів був дуже обмеженим. Крім відомих творів західніх композиторів, він плянує донести до слухачів рідко виконувану українську музику. Це саме під дириґентурою Т. Кучара Національна Симфонічна Оркестра України виконала найважливіші симфонічні твори основоположника української сучасної музики Бориса Лятошинського, а також твори інших композиторів, що було записано на три компактні диски фірм Наксос і Марко Польо.

Восени цього року Національна Симфонічна Оркестра України під керівництвом Т. Кучара гастролюватиме по Австралії та Еспанії, а в січні 1997 року плянується її тура по Великобританії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Справедлива росіянка

Їх дуже мало є, росіян і росіянок, котрі не затратили почуття справедливости до інших народів, особливо до нас, українців. У теперішній російській політиці великих правдолюбів, або хоч властивих демократів, менше, мабуть, ніж пальців на одній руці. Тому їхні імена загальновідомі. Якби я до останнього речення не відкрив, про кого тут йдеться, читачі й так здогадалися б, що справедлива росіянка — це Валерія Новодворська, лідер Демократичного союзу Росії, знаменита публіцистка і дисидентка.

Втім, сама Валерія в розмові з журналістами кожного разу підкреслює, що вона „не дисидентка, а учасниця опору, а це — інші речі".

Ще до „горбачовської весни" її три рази заарештовували, а в роки лицемірної „перебудови" — 17 разів, переважно за антисовєтські демонстрації і за діяльність у „самвидавній" пресі.

В момент розпаду СССР В. Новодворська, перефразовуючи заголовок статті Леніна „Про національну гордість великоросів", публікує гнівний політичний памфлет „Про національну підлість великоросів", де, між іншим, пише: „Ми — московська орда. У совєтського окупанта нема батьківщини, його „Родіна" — танк", і далі радить молодій українській державі ні в якому разі не позбуватися ядерних ракет.

Два роки тому західні газети обійшло інтерв'ю з Валерією на тему „Що таке російський народ?". В ньому вона мужньо визнає, що це „народ крайнощів. Це дійсно народ, який не може жити нормально, щоб довкола цвів миндаль і пахло свіжою кавою... За 70 років люди забрехалися, спідліли, страх їх спотворив. Це вже не люди у політиці, а зомбі. Вони не здатні стояти у повен зріст, не здатні говорити про свої надії. Вони будуть брехати і боятися до останньої хвилини".

А зовсім недавно київські щоденники і тижневики передрукували інтерв'ю з В. Новодворською, в якому вона висловлюється щодо злочину Росії проти чеченського народу й у зв'язку з цим остерігає Україну: „У світлі цих подій усім державам, що межують з Росією, на мою думку, необхідно терміново здійснити превентивні заходи — як мінімум, закривати і укріплювати свої кордони. Якщо ж у когось ще є ядерна зброя, то треба не віддавати її покірно тій же Росії, а навпаки — виробляти нову..."

Відтак — конкретно про Україну: „Як тільки її ядерний арсенал опиниться в Росії, негайно почнуться воєнні дії за Крим, Чорноморську фльоту.Потім Харківська область „раптом" виявить „бажання" увійти до складу Росії, слідом за нею подібне „бажання" виявить рад інших східноукраїнських областей, вимагаючи денонсації Біловезьких угод... Як би мені не було важко визнавати це, але всі держави, що безпосередньо межують з Росією, повинні бути насторожі: я не маю сумніву, що коли можна бомбити Грозний, столицю маленької незалежної держави, то чому ж не можна здійснити таку ж акцію щодо Києва, столиці великої незалежної держави?"

З граничною ясністю В. Новодворська відповідає тим сліпим у своєму хронічному московвільстві західнім політикам, котрі все ще потакають Росії, кажучи, що війна проти чеченців — це її „внутрішня справа":„Чечня ніколи до складу Російської імперії добровільно не входила. Вона була лише насильно приєднаною колонією".

На запитання, що вона хоче побажати Україні та її народові, В. Новодворська відповіла: „Перш за все бажаю цінити свою незалежність і захищати її всіма можливими засобами... Уникайте вчитися на своїх помилках, бо це надто болючий процес".

Мала б, може, й Росія якусь людську перспективу, якби відважилася вислухати таких чесних і мудрих своїх дітей, як Валерія Новодворська, а не кувати для них все нові тюремні грати.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Рябчук

ЧИ СПРАВДІ ЗАГРОЗА КОМУНІЗМУ?

I

Як уже повідомлялося в пресі, український парламент скасував своє власне рішення трирічної давности (точніше — рішення Президії Верховної Ради) про заборону так званої Комуністичної Партії України. І хоч голова Верховної Ради не підписав покищо відповідного указу, оскільки в процесі голосування було виявлено серйозні порушення (присутні депутати поіменно проголосували за вісьмох відсутніх колег — річ, зрештою, звичайна на всіх засіданнях Верховної Ради), можна не сумніватися, що комуно-соціялісти, зібравши всіх своїх відсутніх прибічників, таки перепхають через Верховну Раду потрібну їм постанову.

Зрозуміло, що відновлення політичного монстра, котрий, спираючись на каральні органи, репресивну бюрократію і тоталітарну пропаганду, неподільно панував в окупованій большевиками Україні понад сімдесят років, не може і не повинно викликати в українців особливого ентузіязму, дарма що лідер новолегалізованих „українських" комуністів П. Симоненко називає таку подію „торжеством законности й демократії".

Комуністичну „законність і демократію" ми, здається, вже досить пізнали за сімдесят років — і то не лише в Україні, а й по цілому світі: від Китаю, Камбоджі і Північної Кореї до Албанії, Куби і Мозамбіку. Український комуністичний режим був, однак, унікальним, оскільки успішно поєднував традиційне комуністичне людожерство з не менш традиційним імперсько-московським україножерством. Під цим оглядом не лише слово „партія" у формулі „КПУ" є брехнею (бо що то за „партія", яка має у своєму розпорядженні армію і поліцію, і сама є, по суті, державним апаратом, власне, сама є тоталітарною державою?); ще більшою брехнею у формулі „КПУ" є згадка про „Україну": німецькі дивізії в Києві з таким же успіхом могли б називати себе „Збройними силами України", а харківське чи львівське гестапо могло б іменуватися „українським" СБУ чи пак КҐБ.

Повернення „лівих" до влади у багатьох посткомуністичних країнах Східної Европи — це закономірний процес, який означає для нас принаймні дві речі. Поперше, що комуністична чи, краще сказати, марксистська ідея соціяльної справедливости аж ніяк не втратила своєї привабливости в очах зубожілих і політично наївних мешканців цієї частини світу; і подруге, що революційні зміни у Східній Европі 1989-91 років, не підкріплені відповідним еволюційним розвитком, об'єктивно приречені на відмирання, своєрідну „контрреволюцію"; інакше кажучи, ніякі революційні стрибки не здатні замінити собою поступового еволюційного вдосконалення соціюму: влада в країні не може бути кращою, ніж суспільство, яке ту владу собі вибирає.

Для України, однак, повернення „лівих" означає аж ніяк не те саме, що для литовців, мадярів або поляків. Мадярські, литовські чи польські „ліві" — це справді оновлені комуністи, які зреклися найголовніших і найнебезпечніших засад комуністичної ідеології: лютої клясової ненависти, заперечення приватної власности, революційного тероризму як способу розв'язання суспільних проблем, т.зв. „диктатури пролетаріяту", словом, лишились марксистами, але перестали бути ленінцями, перемінившись таким чином у соціял-демократію західного типу. А головне, ні литовські, ні польські, ні мадярські „ліві" не виносять плянів поневолення своєї країни, підпорядкування її старому московському центрові, навпаки — проевропейська, прозахідня орієнтація характерна для них навіть більше, ніж для місцевих „правих".

(Закінчення буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Нові археологічні знахідки в Перу

Грабіжники стародавніх гробів, могильників та пірамід — це високоприбуткова професія, яка вандалізує, в останній сотні років, залишки стародавніх цивілізацій в пошуках за виробами із шляхетних металів, посудом та мистецькими статуетками, які, згідно із старим звичаєм, залишали в гробах видатних людей старини. Звичайно перед жодними грабіжниками нема ні замку, ні замаскованого входу чи виходу у виді таємного підземного коридора, яким колись старинні будівничі старалися забезпечити померлим спокій їх душам.

Всі пограбовані речі здебільша мандрують на чорний ринок та приносять багатьом „посмертним" грабіжникам незлі прибутки, а одночасно непомірні втрати для культури людства. В такий спосіб зникають останні залишки таких цивілізацій, як сумерійська, асирійська, вавилонська, єгипетська, струська, інкська, ацтекська, тольтекська, майська, а останнім часом „мохенська" чи пак староперуанська.

Декілька років тому появилося у світовій пресі повідомлення американського престижевого географічного Товариства про фінансування розкопок найбагатших археологічних скарбів на нововідкритому цвинтарищі 1500-річної давности, розташованому в селі Сіпан у Перу, в Південній Америці. Це цвинтарище межує з двома напівзнищеними пірамідами з цегол і включає 10 гробниць мохенських (moche) лідерів. У найбільш імпозантній з них лежав кістяк якоїсь видатної особи чоловічої статі у віці приблизно 40 років, покладений в гарно орнаментованій домовині, закиданий дослівно тисячами предметів із золота, срібла, дорогоцінних каменів та кераміки. Однорічні розкопки цієї гробниці були проведені перуанськими археологами на чолі з Волтером Альвою, директором археологічного музею Брунінґа в Лямбаєку, Перу.

На пресовій конференції, що відбулася перед розкопками гробниці, Волтер Альва сказав через перекладача, що на слід цього цвинтарища гробниць навела велика кількість предметів з античного золота на місцевому чорному ринку та лист з митного уряду в Лос Анджелесі про конфіскування такого золота в одного перуанського міщанина з осторогою, що це, мабуть, крадене золото в Перу. Це загострило увагу перуанської поліції, яка почала слідкувати за згаданими грабіжниками гробів. Під час наскоку на дім одного з них, підозрілий грабіжник був поранений і показав місце розташування згаданої гробниці.

На думку Альви, мохенський народ створив своєрідну цивілізацію приблизно 2500 років тому, відому з металевого виробництва та агрикультури, заснованій на зрошувальній системі, що дозволило йому заснувати державу на сухих надбережних долинах Перу приблизно у 100 році по Хр. Ця цивілізація існувала понад 1000 років, аж поки її не витіснили інки, які були завойовані еспанцями в 1530-их роках.

Вертаючись до відкриття гробниці померлого мохенського лідера, нагадаю, що разом з ним, згідно з тодішнім звичаєм, були поховані його дві жінки, а крім них археологи натрапили на напіврозкладені скелети вісьмох людей, одної собаки та двох лям. Один з людських кістяків мав відтяті обі ноги. Згідно з поясненням археологів, це був, мабуть, вартовий, що мав охороняти померлого під час його мандрівки у засвіти. Щоб бути, проте, певним, що він зі страху не накиває п'ятами, йому ампутували обидві ноги.

Та ось звідусіль почали сходитися люди з поліцією та доволі грізними обличчями і навіть стали погрожувати. Керівник розкопок археолог Альва вияснив, що навколо цвинтаря зібралося майже ціле село Сіпан, що прийняло членів розкопної групи за грабіжників гробів. Тому вони для безпеки покликали охоронну міліцію. Але коли мешканці села довідалися, що ці розкопки мають урядовий характер, вони розійшлися спокійно додому.

Багато предметів, знайдених у гробницях, були виготовлені зі золота. До них слід зачислити посмертну маску, ніж та декілька намист, виготовлених із дорогоцінних каменів, та коралі у виді нелущених земних горіхів. Крім виробів із золота, з яких кожний гріб був здебільша вже очищений грабіжниками, вони натрапили на велику кількість посуду, келехів, чаш, глечиків та статуеток, виготовлених з міді та мистецької кераміки.

Юрій Р. Рибак

ОЩАДНІСТЬ, ВИТРАТИ І КРЕДИТ

З економічного погляду, ощадність — це „нагромадження багатства з наміром відкласти споживання на пізніше". У практичному застосуванні ощадність починається від маленького зусилля. І тут пригадалося, як батько повчав сина: „Старайся дещо ощаджувати, коли твоя платня ще мала, бо майже неможливо буде ощаджувати, коли почнатимеш заробляти більше". У тому є своя правда. У загальному бо не потрібно пригадувати американцям, щоб вони якнайшвидше почали ощаджувати гроші на студії дітей, на пенсійний час або на „чорну годину"! Та, на жаль, американський загал, у порівнянні з іншими народами, ощаджує дуже мало — тільки 4 відс. доходу, що залишається по заплаченні прибуткового податку. А коли приглянутись ближче, то тільки мала частина американців ощаджує достатньо грошей, щоб запевнити свій незмінний спосіб життя при зустрічі з пенсійною дійсністю!

Та у квітучій Америці не всім сприяє доля, бо є особи, що не ощаджують — не мають з чого ощаджувати! Це ж бідняки, які борються, щоб миску страви поставити на стіл або запевнити собі дах над головою. Подають, що дві третини американського населення, хоч спроможні щадити гріш, цього не роблять. Чому? Тому що, мабуть, від батьків не дістали у спадщину ідеї ощаджування і не мали підтримки цієї ідеї у школі чи від уряду, а головно відчули замітний брак популяризації засобами масової інформації. За проведеним опитом найбільш безболісно дається щадити гроші тоді, коли їх „автоматично відтягається від заробітної платні і переноситься до банку згідно з наміченим пляном".

Ворогом ощадности став історичний розвиток американського добробуту на канві технологічного прогресу. З реорганізацією продукції і розподілу на ринку багато продуктів і обслуговування, що колись були розкішшю, тепер стали необхідністю. Люди це підхопили, використали і призвичаїлись до легшого способу життя з почуттям вийняткового задоволення. Для деяких осіб витрата грошей стала формою згубної звички, яку соціяльно прийнято вибачливіше, ніж алкоголь і наркотики. На думку соціологів, все ж таки особистість вирішує, хто залазить у борги, а в тому, мовляв, винні „зовнішні сили", що їх вирішують особиста доля, щастя або навіть... уряд!

З витратами тісно пов'язується вплив кредиту, що уможливлює „купити нині, а платити завтра". Але, як кажуть, „що забагато то нездорово". І кредит стає шкідливим, коли його надуживати. Але треба зрозуміти, що пересічній людині важко психологічно встояти перед спокусою, коли замість з трудом зароблених „зелених" може осягнути те саме „кредиткарткою з пластики". Тут же, чомусь, людина не усвідомлює, що „плястика" — це теж гріш, однак з іншим значенням, бо є можливе велике зобов'язання платити відсотки, що робить куплений товар дорожчим. Відсотки — це прекрасне джерело доходу для компаній, які видають кредиткартки зі заохотою купувати на виплату. У зв'язку з тим дається завважити ситуацію зачарованого кола, коли необачні заборговані покупці, щоб себе фінансово рятувати, покривають довги на одних кредиткартках іншими. Це не розв'язує, а радше тільки глибше заплутує справу. Щоб вийти на чисті води, треба взяти особисті витрати під гостру контролю, змінити звичку закупів і пристосувати свій стиль життя до тимчасової реальної фінансової ситуації.

Виглядає, що ощадність, витрати та вживання кредитних карток залежне від матеріяльного становища даної соціяльної кляси: нижчі соціяльні кляси зацікавлені осягом безпосереднього задоволення. Тому вони, коли щадять, то в основному шукають за забезпеченістю і певністю своїх вкладів... Споживачі вищих кляс, натомість, орієнтуються на майбутність і тому охочі інвестувати у забезпечених, цінних паперах та нерухомому майні. Цікаво, що нижчі соціяльні кляси вживають кредитні картки для купівлі речей, які доводиться виплачувати, тоді як вищі соціяльні кляси мають тенденцію вживати кредитні картки як вигоду замість готівки. Вони платять баланс кожного місяця і щадять на відсотках.

Питання кредиту, а саме його форма позики, часто оформлює фінансове наставлення жінок, які у домашньому господарстві перейняли відповідальну позицію скарбника родини. В Америці жінки робітничої кляси виявляють стурбовання відносно стану домашніх рахунків. Вони не так швидко рішаються брати позику, бо журяться фінансовим зобов'язанням, дотримуючись сплат у визначеному реченці. Кажуть спостерігачі, що жінки з деяким острахом і сумлінням слідкують за способом, як чоловіки господарюють грішми... Жінки середньої кляси є самовпевнені у фінансових справах. Вони беруть позики, бо мають ощадності, якими у конечності можуть покрити заборгованість і з спокоєм дивляться на гроші у руках чоловіків або нащадків...

Відомо загально, що той, хто ощаджує, не мусить бути завжди скупарем, який стає багатим, хоч позірно виглядає бідним. І відносно цього напрошується питання, яка ж є наша етнічна група в ЗСА?.. Що вона ощадна і у загальному не скупа — хай послужать докази різного роду особистих і зорганізованих пожертв та допомог для України, а також для розбудови церковного і громадського майна в Америці. Не маємо, на жаль, офіційних даних, скільки грошей у загальному щадять наші люди. Знаємо зовсім певно, що не всі наші ощаджують „у своїх", зате ті, що це роблять, дали змогу вже зібрати досить велику суму, яка ввійшла у постійно зростаюче більйонове майно мережі майже сорок „Кредитівок" і щадничого банку „Певність" у Чикаго та Філядельфії.

Наталія Іщук-Пазуняк

ВІДСВІТ ВРАЖЕНЬ ВІД ПОСТАТІ, ДОЛІ Й ТВОРІВ ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

I

Нелегко писати про письменницю, авторку понад 20 книжок, у газетній статті. Тож це буде тільки відсвіт вражень від постаті її, від її долі і багатої творчости.

Прецінний дар української літератури подарувала київська земля в особі Докії Гуменної. На гадку приходить паралеля: коли геолог досліджує кору земної кулі — відкриває в перекрої різні наверствування, що тисячоліттями й мільйоноліттями утворювались. Ці наверствування в перекрої дають профіль буття планети Землі і її перетворень. Це вияв її багатства.

Паралельно до профілю Землі у розтині є уявний образ перекрою людської пам'яті. У глибинах підсвідомости живуть надбання тих прадавніх епох десятків тисячоліть людського буття й досвіду; отже є й надбання палеолітичної людини, що жила на етнографічних теренах нашого сьогодення, поблизу водних шляхів, десь 50-30 тисяч років тому (в період Оріньяк); було це своєрідне осіле життя, коли полювання на мамутів творило основу її буття. Минули довгі тисячоліття і прийшов новокамінний вік — неоліт, що найкраще проявився в Україні своєю тодішньою цивілізацією в добу енеоліту — Трипільською культурою (III–II тисячоліття до Христа), з первісним хліборобством і з гончарством. Це вже було нове наверствування у психіці людини, новий здобуток її досвіду: гострі леза камінних, згодом мідних чи й бронзових сокир у побуті, а в суспільному колі — роля матері роду, турботи про збереження життя дітей від заглади з боку напасників. Десь там жевріло оте жагуче почування любови матері. Повільний крок за кроком — вхід в історичну еру, а тоді давні й новіші доби творять наверствування в пам'яті й підсвідомості людини. Це велике багатство знань, досвіду, почувань-емоцій і прагнень. Так за волею Творця те знання не розгубилося на велелюдних шляхах історії, не втратилось, а стало надбанням людини. Можна б уявити собі, так як льодова гора на Північному океані — під водою в своєму масиві, а тільки частина її над поверхнею води, так само й головний масив пізнань людини в підсвідомості її, а лише частинка того пізнання у свідомості. Яка ж багата людина достатком захованих знань при всій безпомічності своїй перед стихійними навалами чи то перед силою людської злоби!..

Не всім, одначе, дано збагнути це, не всім дано відслонити надра пам'яті підсвідомости і відкрити їх людству. Такою силою духу і розуму, таким умінням проникнути у глибинні верстви прапам'яті, і видобувши їх у сьогодення, — зобразити їх багатства, — володіє наша письменниця Докія Гуменна. Тому то вона так пристрасно, до самозабуття любить ту свою прабатьківщину, тому з ранньої молодости її допитливий ум пізнає її все глибше і глибше. Отак з-посеред моря поверхових недалеких людей, що не усвідомлюють часто того, ким вони є і „чиї" вони діти, викотиться звідкись хтось, немов перлина чи самоцвіт, — розкаже тим, що слухатимуть слова цієї людини про минуле; адже вона носить його у собі, той скарб, якого не могли і не змогли відібрати їй грабіжники волі народної, пришельці із чужих країн. Так ми бачимо профіль знань нашої ювілятки, тож і прирівняли його до профілю перекрою земної кори. Усвідомивши собі унікальність письменниці Докії Гуменної і тематики її творів, спробуємо накреслити її життєвий шлях і представити її творчі осяги.

Народилася Докія Гуменна 1904 року в селі Жашкові на Черкащині в селянській родині. Правдоподібно ще прадіди її прибули в Черкащину з Волині, на що вказує й інше звучання прізвища їх роду: „Гуменюки" (з суфіксом -ук), а також елементи лексики (тутечки, теперечки, тра — замість „треба") і вимови деяких звуків, хоча б тверде „р" (я „віру", а не „вірю") й інші. Дід з батьківського боку, Гарасим, був у вдачі своїй хліборобом-власником; своєю працею й умінням господарити — з одного морґа поля доробився до 100 десятин, чим згодом, у совєтській системі, заслужив „титул" куркуля, що потім тяжко відбилося на долі його внучки Докії. Батько її, Кузьма, не мав уже тих нахилів, що батько його, перенісся до містечка Жашкова й почав торгувати, без великого успіху, зате був любителем книжки і музики: грав на скрипці і сопілці, як самоук, ще й сам робив ті інструменти, за що батько звав його „ледащом". Мати Докії — Дарія Кравченко із села Розкішної, що біля містечка Ставищ. Молоденька Докія не долюблювала свого маломістечкового оточення, її тягло до материного роду, до Ставищ. Там залюбки випитувала у своєї бабусі, з материного боку, про давнину, про те, що вона, бабуся, ще замолоду чула. Так довідувалась Докія, що то за Трояни, попри які люди в сусіднє село ходять, а яких уже немає тепер. І відкривається тайна тих старих валів і яруг попід ними: це ж укріплення, будовані ще кн. Володимиром Великим у X й XI ст., щоб зупиняти наїзди печенізькі. Уже з тієї пори виникла у Докії велика охота до навчання, тяга до книжки. Двоклясова жашківська школа не задовільняла її, хотіла йти дальше, хоча й поняття на селі були ще такі, що дівчині не треба вчитися, все одно заміж піде, а там родина і праця... Батько ж був прихильним до її наполягання, щоб післати до школи. Завезли її тоді до гімназії до Звенигородки. Після того перейшла вона до педагогічної школи в Ставищах, що було вже в час кристалізування її особистости й письменницького таланту. Її завдання письмові учитель прочитував у клясі для прикладу іншим.

Перші враження від освіченого українського діяча були у неї від Порфирія Демуцького з Охматова, лікаря, етнографа і педагога, що був світлою постаттю для всього оточення; це з тих кіл української інтелігенції, що гуртувалася довкруги журналу „Киевская Старина". У Ставищах на початку 1920-их років її учителем був поет Дмитро Загул. Директором був прихильний їй Віталій Самійленко. Коли довелось молодій Докії бути редактором шкільного журналу, вона вмістила була в ньому рядом статтю Д. Загула — неоромантика, і В. Самійленка — прихильника реалізму, чим останній був невдоволений, мовляв, немає в журналі (газетці) чіткої літературної спрямованости, та Докія, як редактор, заступала ширший, всесторонній погляд.

Період 1920–22 рр. був у Ставищах ще дуже ліберальним, хоча й діяла вже большевицька влада після упадку недовготривалої української державної самостійности. Антиукраїнські й клясові директиви ще не опанували тоді шкільництва, тож студентський хор зовсім відверто співав заборонені згодом пісні: „Вкраїно — мати", „Ще не вмерла Україна", „Не пора, не пора" й інші. У студентки Докії був альт, і вона завжди залюбки співала в хорі. Прагнення далі вчитися довело Докію до ІНО. Це вже при ній перейменовано Київський університет ім. Володимира Великого на Інститут Народної Освіти (ІНО) при сильному спротиві студентів і професури та письменників (пригадує письменниця у своїх спогадах „Дар Евдотеї" і протест Б. Антоненка-Давидовича).

(Продовження буде)

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно-американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Думанський Софія. Нова членка 277-го Відділу УНСоюзу. Вписали до УНСоюзу свою доню батьки Володимир і Галина Думанські.

Христина Воробець, нова членка 13-го Відділу УНСоюзу в Вотервліт, Н. Й. Вписали свою доню Христину в члени УНСоюзу батько Роман і мама Ярослава Воробець.

Наймолодша членка УНСоюзу, Від. ч. 173 у Вілмінґтон, Дел. Кріста зі своєю старшою сестричкою Джессікою. Обі є доні Евгена і Стейсі Паранчак, до УНСоюзу вписали їх бабуня і дідуньо Олена і Олекса Паранчаки.

Юліяна Д. Горбачевська, доня Андрія і Дарії Горбачевських, нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Н. Й. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідусь Володимир і бабуня Марія Уздейчики.

Наталія О. Горбачевська, доня Андрія і Дарії Горбачевських, нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Н.Й. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідусь Володимир і бабуня Марія Уздейчики.

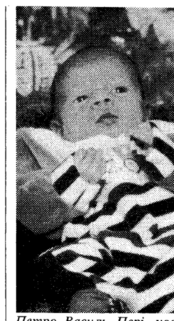
Христина М. Уздейчик, доня Романа і Марти Уздейчик нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Н.Й. Вписали свою внучку в члени УНСоюзу дідусь Володимир і бабуня Марія Уздейчики.

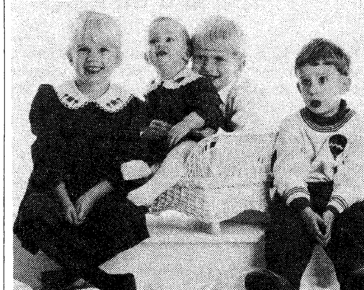
Никола Клюфас, син Богдана і Орисі Клюфасів. Новий член УНСоюзу, Відділу ч. 328. Записали правнука до УНСоюзу прадід і прабабця Ігор і Орися Руденські.

Натин Михайло Кендерський, новий член 57-го Відділу УНСоюзу, син Михайла і Бет Кендерських. Вписала свого внука до УНСоюзу бабуся Дарія Кендерська.

Петро Василь Пері, новий член 57-го Відділу УНСоюзу, син Ярослави і Петра Пері. Вписали внука до УНСоюзу дідусь Василь і бабуня Ніна Ливицькі. Бажаємо доброго здоров'я, а батькам багато потіхи з їхнього синочка.

Ляриса, Юліяна, Тома та Іван Цибрівські, нові члени УНСоюазу Відділу ч. 417 у Люївил Контакі. Батьки Катерина і Володимир Цибрівські. Записав внуків до УНСоюзу дідо Ілько Цибрівський, секретар 417-го Відділу в Люївил, Контакі.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ-УНС

ДОРОГІ ЧИТАЧІ! ШАНОВНІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Чи вам відомо, що завдяки Фондові Відродження України при УНСоюзі зроблено і робиться чимало корисних справ для становлення незалежної, демократичної, правової української держави? На сьогодні цей фонд видав на свої благочинні акції 544,000 дол.
Ось, наприклад:

– до відомої школи Overbrook School For the Blind у Філядельфії прийнято на однорічне навчання молодого студента, Віталія Царана з України, який є незрячий. Засвоївши знання комп'ютерної системи, пристосованої для потреб незрячих людей, Віталій згодом має передати ці знання іншим молодим людям в Україні, щоб дати їм можливість бути працездатними.

Якщо ви вважаєте, що діяльність УНСоюзу в рамках Фонду Відродження України – УНС є справді корисною, то закликаємо вас допомагати своїми посильними пожертвами для її успішного продовження.

Чеки просимо виставляти на Ukrainian National Association – Fund for the Rebirth of Ukraine, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Пам'яті В. Кишакевича

5-го грудня 1994 року на 83-му році життя відійшов від нас у вічність визначний лікар, засновник львівської школи фтизіятрів, великий український патріот, людина щирого серця і відкритої душі, гідний продовжувач славетного українського роду Володимир Кишакевич.

Народився він 12-го квітня 1912 року в селі Борятино Мостиського повіту Львівського воєводства в родині о. Миколи Кишакевича, пароха, та Олександри з Ільницьких.

Після ранньої смерти о. Миколи на плечі Олександри ліг важкий тягар виховання шістьох дітей. Кожному з них вона спромоглася дати гімназійну освіту.

Старше покоління українців Перемишля і досі пам'ятає її добрі діла на ниві українства.

І тим не менше, по закінченні гімназії Володимир, прагнучи зменшити тягар рідної матусі, виїждає для продовження студій до Бельгії і поступає на навчання в Лювенський міжнародний католицький університет. Він був серед перших 50 українців, що приїхали до цього університету, став серед перших 14 українців-випускників і єдиним, якого лишають при університеті для наукової праці.

В 1938 році В. Кишакевич здобуває ступінь кандидата природничих і медичних наук. З 1939 року — доктор хірургії, терапії і педіятрії. Його чекало велике майбуття. Але 1941 рік різко змінює його долю.

По окупації німцями Галичини він повертається на Львівщину, де дістає призначення на посаду районного лікаря в с. Олесько. Там він знайшов особисте щастя в особі Доброслави Дудик, з якою не розлучався до своїх останніх днів.

Від 1944 року вся наукова і практична діяльність В. Кишакевича міцно пов'язалась зі Львовом. Та вліті 1944 року життя знову вимагало складати іспит: як бути далі, чи залишатися у Львові, чи від'їжджати на Захід, як це робила майже вся західньоукраїнська інтеліґенція.

Високі професійні знання, робота у Лювенському університеті, досконале володіння англійською, німецькою і французькою мовами поза всіма сумнівами забезпечили б йому добру перспективу. І все ж він залишається у Львові —разом із сім'єю, разом із матір'ю, разом з сестрами. Пізнає усі принади большевицького „раю". Репресовано чоловіка старшої сестри адвоката Василя Кіцулу, постійно на допити викликають сестру Ольгу за зв'язки з націоналістами. Родина готувалась до найгіршого — вивезення у Сибір. Але несподівано В. Кишакевича призначають директором 2-го львівського тубдиспансера.

Захоплення українською національно свідомою інтеліґенцією у нової влади тривало недовго. У 1949 році В. Кишакевича звільняють з посади директора і дозволяють влаштуватися лише ординатором в НДІ туберкульози. Згодом усувають і від наукової праці, перевівши до 2-ої обласної тублікарні. Проте талант — він від Бога. А людина смертна і потребує лікарської допомоги. Навіть можновладці. Відтак почалося нове сходження В. Кишакевича: завідуючий терапевтичним відділом, заступник головного лікаря з медичної частини і, врешті, головний лікар обласної клінічної тублікарні.

З 1956 року він головний фтизіятр области, провідний спеціяліст у цій галузі в Україні. Організує реґулярну, щомісячну працю обласної школи фтизіятрів.

Багато з її слухачів згодом стали докторами наук, професорами, але завжди вважали своїм науковим наставником В. Кишакевича. Він і сам міг би здобути найвищі наукові ступені і звання, проте не хотів їх приймати з рук влади, ідеологію якої не сприймав. І коли почалося „хрущовське" потеплiння і до домів повернулися репресовані, він першим з лікарів подавав їм руку допомоги. І як фахівець, і як людина. Не одного греко-католицького священика працевлаштовував в лікарні, де був головним лікарем . Це було сприйнято, як виклик владі, особливо після того, як він працевлаштував Єпископа Величковського. В. Кишакевича усувають з посади головного лікаря. Відтак він працює в обласній клінічній лікарні, як заступник головного лікаря з медичної частини, а потім як лікар-фтизіятр, консультант поліклініки НДІ туберкульози. З 1979 року на пенсії.

Життя і діяльність В. Кишакевича — приклад самовідданого служіння своєму народові, підтвердили одвічну істину несумісності особистості і влади. І те, в чому йому відмовляла влада, а почасти, і відбирала, він одержав з рук рідного народу, у колі своєї сім'ї. Він став народним лікарем. Двері його домівки завжди і у будь-який час були відкритими для усіх, хто потребував допомоги. І вона завжди була вчасною.

Він був високо інтеліґентною і високоосвіченою, надзвичайно шляхетною людиною, улюбленцем і опорою у родині. Він відійшов, залишивши у невтішному горі дружину Доброславу, доньку Ірину, зятя Юрія, внучку Мартусю, друзів, велику українську родину.

Пам'ять про В. Кишакевича назавжди залишиться у наших серцях невгамовним болем втрати.

Організація „Меморіял", Львів

Сумівське і пластове спільне добре діло

Молодечі організації СУМ і Пласт в Пассейк-Кліфтоні, Н. Дж. — Осередок СУМ ім. ген. хор. Мирона Тарнавського і Пластова Станиця, відгукнулися на заклик фінансової допомоги для українських дружин, які будуть брати участь в Олімпійських Іграх в Атланті в 1996 році.

СУМ і Пласт щороку справляють спільну осінню забаву. Проводи обох організацій рішили передати весь дохід з забави 1994 року на потреби відділу Національного Олімпійського Комітету України, який має свій осідок в Атланті Джа.

Забава відбулася 13-го листопада 1994 року в Українській Централі в Пассейку. Ці успішні спільні забави вже відбуваються 15 років і притягають молодь з цілої Нюйоркської метрополії.Ці зустрічі дають нашій молоді можливість запізнатися в українському приміщенні і в українській атмосфері. Управи обох молодечих організацій уважають, що спільна праця допоможе втримати нашу молодь в українському середовищі і закріпити свою національну ідентичність. Співпраця в нашій місцевості включає також спільні апелі, академії і зустрічі.

Треба також дати велике признання нашим місцевим фінансовим установам — українській кредитівці і Товариству „Самопоміч", які щорічно підтримують наші молодечі організації.

Дохід з забави в сумі 1,547.75 дол. був пересланий до комітету в Атланті на руки Лариси Барабаш-Темпл.

Богдан Крамарчук

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 19-го лютого 1995 р. на 81-му році життя відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДЯДЬО і ПРАДЯДЬО

бл.п.

СТЕПАН ХРОМОВСЬКИЙ

нар. 1914 р. в Ганківцях, повіт Надвірна.

Залишилися у глибокому смутку
дружина — ЯРОСЛАВА
донька — МАРТА КАЗДОБА ДЖАНСТОН
сини — ДАНИЛО ХРОМОВСЬКИЙ з дружиною ЛІНОЮ
— РОМАН ХРОМОВСЬКИЙ з дружиною ПАМЕЛЕЮ
внуки — ВІКТОР КАЗДОБА
— АЛІНА КАЗДОБА-БЕРКАНТ з мужем ДЕНІ
— ТАНЯ ДЖАНСТОН
— ХРИСТИНКА ХРОМОВСЬКА ГЕРН з мужем ІВАНОМ
— АДРІЯНА ХРОМОВСЬКА
— ДЕМЯН ХРОМОВСЬКИЙ, син РОМАН
— МИКОЛА ХРОМОВСЬКИЙ, син РОМАН
правнуки — ДАНЧИК БЕРКАНТ
— БРІЯНА ГЕРН
сестри і брати в Україні та ближча і дальша родина в ЗСА.

ПАНАХИДА — середа 22-го лютого 1995 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер 23-го лютого о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарк, Н.Дж., а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Представники...

(Закінчення зі стор. 1)

приводу 50-річчя Другої сві-тової війни і в справі становища в обороні української мови. 9-го грудня І. Олексин і Є. Стахів брали участь в імпрезі для відзначення 60-річчя масових розстрілів українських письменників (Розстріляне відродження). У цій конференції брали участь письменники, політичні і громадські діячі України, Польщі, Чехії, Ізраїля, Німеччини, ЗСА і Канади. В Києві І. Олексин і Є. Стахів відбули дві зустрічі з колишнім Президентом Леонідом Кравчуком, в яких брали участь теж д-р А. Лисий від ККДУ, д-р А. Лозинський від УККА. На тих зустрічах домовилися, що УАКР, УККА, і ККДУ влаштують Президентові Л. Кравчукові зустріч з громадою в часі від 4-го до 18-го лютого 1995 року у всіх більших скупченнях в ЗСА, як рівнож виступи в університетах і зустрічі з американськими державними діячами і підприємцями. Але, коли повернулися до Ню Йорку довідалися, що Л. Кравчук зробив домовлення із Зеноном Баб'юком від Фундації за Демократію України на кінець січня.

Є. Стахів був у Дніпропетровському, де виступав з доповіддями в університеті і на вічу Т-ва „Просвіта". В селі Знаменівка на Лівобережжю відвідав українську школу. В Києві мав розмови з головою Адміністрації Дмитром Табачником, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, головою Комісії закордонних справ у Верховній Раді Борисом Олійником і з головою Верховної Ради Олександром Морозом та дав три інтерв'ю українському радіо про громадське життя в ЗСА, УАКР, УККА і про потребу поборювати антисемітизм. Виступав на зборах Демократичної Партії і дав інтерв'ю в газеті Верховної Ради „Голос України". Був теж у Львові, де мав розмови з головою обласної Ради Миколою Горинем і дав інтерв'ю газеті „Високий Замок" (20-го грудня 1994 п. з. „До Президента поставилися з прихильністю, а антисеміти погоди не зробили") і „За Вільну Україну". Є. Стахів подав теж звіт з діяльности комітету для влаштування бенкету в честь Президента Леоніда Кучми і обіду в честь нового амбасадора до ООН Анатолія Зленка.

Зенон Василькевич, який є головою Відділу УАКР у Дітройті, звітував про діяльність свою і Відділу. У зв'язку із гореззвісною передачею Сі-Бі-Ес „60 хвилин" влаштовано спільно з УККА слідуючі акції: протестні збори з участю коло 500 осіб, на яких голови обох відділів з'ясували справу, висвітлено відео, зібрано підписи протестних листів, видано заклики до громади телефонувати і писати індивідуальні листи (у це включилися теж церкви), розповсюджено копії із пропонованим змістом листів, відбуто особисті зустрічі у цій справі з конґресменами Дейвидом Боньором і Сендером Левіном. 11-го листопада взяв участь у зустрічі з проф. Брюховецьким, ректором Університету „Київсько-Могилянська Академія". 19-23-го листопада 1994 відбув поїздку на бенкет в честь Президента Л. Кучми в Ню Йорку і був присутній майже на всіх імпрезах у Вашінґтоні. 27-го листопада одержав від президента Билла Клінтона листа щодо приїзду Л. Кучми. В листопаді вислано ґратуляційні листи до губернатора Енґлера, конґресменів Боньора і Левіна та сенатора Ейбрагама і листи з подякою за підтримку сенаторам Левінові і Д. Ріґлеві. В половині грудня вислано різдвяні побажання і пригадки українським громадянам листовно і на радієвих програмах. Одержано інформації, що Сі-Бі-Ес хоче закупити радіостанцію в Дітройті, проти чого протестують громадяни негритянського походження. Д-р Олександер Серафин запротестував проти продажу, подаючи як причину невірні інформації на програмі Сі-Бі-Ес „60 хвилин". 1-го січня 1995 року З. Василькевич брав участь на запрошення губернатора Енґлера у його інавґурації. 16-го січня 1995 відбулася нарада комісії і рекомендації у справі одноденного симпозіюм спільно з УККА. В днях 23-24-го січня відбулася зустріч з колишнім Президентом Л. Кравчуком.

Юрій Іхтіярів опікувався групою гостей з України, які є організаторами і активними членами Культурологічного Центру, створеного в м. Донецькому. Мета центру сприяти розвиткові української мови і культури в східних і південних областях України, а також в Криму і на Кубані. Центр друкує підручники для українських шкіл, також історичні і пропаґандивні матеріяли. Цими представниками були: проф. Володимир Білецький, голова Культурологічного Центру, Лесь Танюк, депутат Верховної Ради і член центру, Ілля Шутов, член центру і Секретаріяту Верховної Ради. Гості відвідали і мали зустрічі в ЗУАДК у Філядельфії, в Джерзі Ситі з головою УНС і УАКР У. Дячук. Відвідали редакцію „Свободи" і зустрічалися з українською громадою на оселі ім. Ольжича. Повернулися в Україну 17-го січня ц. р.

Андрій Шевченко подав стан каси. У висліді осінньої пригадкової акції зібрано на УАКР і СКУ — 16, 651 дол., а на Фонд Відродження України — 14,035,00 дол.

Володимир Процик репрезентував УАКР в Україні навідзначуванні 50-річчя бою Дивізії „Галичина" під Бродами, як її учасник. Брав участь в Комітеті підготови бенкету в честь Президента Л. Кучми. На зустрічі представників УАКР і УККА з Президентом Л. Кучмою в Ню Йорку порушив справу правильного розуміння Дивізії „Галичина" як бойової формації, що боролася за самостійну Україну, а не за чужі інтереси і належного трактування її ветеранів. Брав участь у зустрічах з академіком Миколою Жулинським, амбасадором А. Зленком, головою Верховної Ради України О. Морозом і Л. Кравчуком.

Роман Барановський вислав репортаж до преси з нарад Екзекутиви 15-го жовтня 1994 („Народна Воля" ч. 43 з 10-го листопада і „Свободи" ч. 221 з 19-го листопада в справі УГФонду УАКР і СКУ („Свобода" ч. 3 з 6-го січня 1995 року).

Осип Труш звітував про засідання комітету для влаштування спільно з УККА Симпозіюму на тему „Майбутність нашої громади в ЗСА". Ця справа була опісля продискутована. Із звіту О. Труша члени Екзекутиви познайомилися із станом збірки на закуп і перерібку дому консуляту України в Ню Йорку.

Михайло Нич брав участь в організації і демонстрації-протестів української громади Філядельфії 24-го жовтня 1994 року перед Сі-Бі-Ес у Філядельфії з приводу програми „60 хвилин". 29-го жовтня взяв участь у бенкеті 50-річчя ЗУАДК, де зложив привіт від УАКР, 11-го грудня у відзначенні 30-річчя смерти полк. Андрія Мельника, голови і шефа дієвої Армії УНР, зустрічався з головою Конґресу української діяспори в Росії Олександром Руденком-Десняком і з депутатом Верховної Ради ред. Ярославом Кендзьором. Брав участь в бенкеті в честь Л. Кучми в Ню Йорку, мав зустріч з головою ОУН в Україні Миколою Плав'юком, а 14-го січня 1995 року з депутатом Верховної Ради Л. Танюком і двома представниками з Донецького і Луганського, про яких вже була мова.

Голова У. Дячук у своєму звіті подала, що у зв'язку з виборами до Конґресу ЗСА 8-го листопада, більшість отримала Республіканська партія і є багато нових сенаторів і конґресменів, а з них більшість нічого або дуже мало знають про Україну. Тому Бюро УНС у Вашінґтоні приготовило і розіслала багато матеріялів про Україну і українців в Америці. Новий амбасадор України у Вашінґтоні д-р Юрій Щербак зацікавлений пізнати українську громаду і обіцяв зустрінутися з усіма представниками. Разом з д-ром А. Лозинським і д-ром С. Ворохом вітала Президента Л. Кучму на летовищі в Ню Йорку, а на бенкеті в його честь закінчила бенкет коротким словом. У Вашінґтоні брала участь у двох нарадах в Білому Домі напередодні приїзду Президента Л. Кучми. Під час відвідин Л. Кучми брала участь у короткій імпрезі під пам'ятником Т. Шевченкові, на прийняттю в амбасаді України і в Білому Домі на офіційнім привітанні, пресовій конференції і на прийнятті вечером у Білому Домі. Дала інтерв'ю для Бі-Бі-Сі і мала зустріч з О. Руденком-Десняком, який багато розказав про життя українців в Росії, яких нараховують майже 5 міл.

В справі програми Сі-Бі-Ес „60 хвилин" 23-го жовтня року, УНС (Фонд Української Спадщини) зайнявся зорганізуванням відсічі. Комітет очолив заступник предсідника УНС д-р Нестор Олесницький, а в склад комітету увійшло багато організацій, представники Т-ва Українських Правників, Професіоналістів і Підприємців, Української Православної Консисторії, АГРУ, Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, Б-ва Українських Дивізійників і від УАКРади Володимир Сохан. Зібрано протестні матеріяли із ЗСА і Канади. Рішено дати 1/4 сторінкові оголошення у кількох найбільш впливових газетах Америки. У зв'язку з цим рішено провести збірку пожертв на покриття коштів оголошення в американській пресі.

В. Сохан, Н. Олесницький і Рома Гадзевич з представниками УККА мали зустріч у амбасадора А. Зленка з рабином Блайхом.

В дискусії у справі симпозіюму ствердженo, що кошти зависокі. Для підготови симпозіюму повинні спершу появитися роз'яснювальні статті в пресі і щойно як будуть вигляди на успіх перевести симпозіюм найменшим коштом в Українському Народному Домі в Ню Йорку. Якщо УККА настоюватиме щоб симпозіюм відбути вже в квітні, Екзекутива УАКРади вважає, що час за короткий для зорганізування такої поважної справи і в даному випадку участи не візьме.

Під кінець засідання Екзекутиви прибув голова В-ва „Смолоскип". Осип Зінкевич і представив програму видавництва п. з. „Щоб Україна була українською" з проханням, щоб УАКР стала меценатом або спонзором одної з ділянок цієї широко закроєної програми. Тому, що багато членів Екзекутиви спішилися до поїзду чи літака, цю справу залишено до розгляду на черговому засіданні Екзекутиви.

❊ РОЗШУКИ ❊

ПОШУКУЮ
дітей та внуків
МАРИНІ БЕНЬ (дівоче прізвище Колодій), ще перед Першою світовою війною виїхала до ЗСА з с. Бруснo Нове Любачівського повіту, Польща. Чоловік її теж з цього села. Правдоподібно мешкала у Пассейку, Н.Дж. Звертатись на ч. тел. **(201) 992-9645**

❊ ПРАЦЯ ❊

ПОШУКУЄМО ОСОБУ

до опіки дволітньої дитини та легкої домашньої праці 3-4 дні на тиждень в Morris Plains, N.J. Включений нічліг та харчі (3-4 дні).

Тел.: (201) 540-9168
після 6-ої год. веч.

ШУКАЄМО ЖІНКУ-УКРАЇНКУ

для опіки над старшою хворою жінкою. Околиця Morristown, N.J. Прошу тел. між 7-ою і 10-ою год. веч.

(201) 328-4274

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊